

TIP VE HALK

Server Tanilli

Bu yıl 300. doğum yılını kutlayacağımız ünlü aydınlanmacı yazar ve filozof Voltaire'in yaşamı üzerine yaptığım çalışma sırasında öğrendim: Hekimlere güveni yokmuş Voltaire'in, alay edermiş üstelik, "yüz yaşına varmış bir hekimi kim işitmiştir" dermiş. Molière'in acemi hekimiyle anlaştığı tek noktaya şuymuş: Her ağır hastalıkta, en güzel çare olarak, içeriği temizlemek! Kendisi de, hasta olsun olmasın, bir Hinthıyarı hülasası olarak ya da sabunla, haftada üç kez bu yola gidermiş. Bedenin dış temizliğine, bu arada yediğine içtiğine-perhize kaçacak biçimde olağanüstü özen göstermek de dikkat ettiği bir noktaymış...

Voltaire, seksendört yaşında öldü.

Hekimle, yani tıpla alay etmek!

Hem de akılcı bir insanın bu tutumu garibimize gidiyor bugün. Ancak, Voltaire'in yaşadığı dönemi gözönünde tutarak hüküm verelim. O yüzyıl, tıpta yeni arayışlar başlamıştı, ama eski tıp da sürüyordu. Öyle olduğu içindir ki, Molière alay ediyordu, Voltaire de kuşkuluydu davranışında.

Bugün öyle değil!

Tıp, en saygın bilimler arasında; atılımlarını da sürdürüyor; öyle ki, yeni bir "devrimci sıcıryış"ın eşliğinde olduğu söyleniyor.

Nasıl örgütlenmeli tıp eğitimi?

Can alıcı sorulardan biri de bu tıp alanında. Dev adımlarıyla ilerleyen, bu arada içinde çeşitli uzmanlık dallarına hemen hergün bir yenisi eklenen bir bilim alanı için, yerinde bir sorundur bu. Kardiyolojiden röntgenolojiye varıncaya değin, sorun gündemde; mezuniyet öncesi ve mezuniyet sonrası tıp eğitiminin yöntemi de, gündemden hiç çıkmadı, çıkmayacak; "sürekli eğitim" ise, genel eğitimde olsun, tıp eğitiminde olsun, önemini hep koruyacak.

Başta, elbette uzmanların çözüme kavuşturacakları sorunlar bunlar.

Benim dikkatime çarpan ise başka bir konu. Sosyal bilimlerde olsun, deneysel bilimlerde olsun, varılan sonuçların, halka, onun anlayıp yararlanacağı biçimde götürülmesine, öteden beri pek önem vermişimdir. Bir bilim, halka da bir bilgi vermeden ilerlemesini sürdürüyorsa, eksik kalan bir nokta olarak görürüm bunu.

Tıp gibi sağlığı ilgilendiren bir bilim dalı için özellikle önemlidir bu.

Kendimden vereyim örneği.

Tıpla, giderek sağlıkla ilgili ilk, ama temelli bilgileri kimden aldım bilir misiniz?

Dr. Galip Ataç'tan.

Dr. Galip Ataç, ünlü eleştirmecimiz Nurullah Ataç'ın ağabeyisi idi. Tıpla ilgili kitaplar yazmıştı ve pek önemli çeviriler yapmıştı. Şöhretli Fransız fizyolojisti Claude Bernard'ın büyük eserini, **Deneysel Tıbbın İncelenmesine Giriş'i** (1865) Türkçe'ye kazandıran odur (1934). Sadece bu, adını ebedileştirmeye yeter onun.

İşte bu Dr. Galip Ataç, kırklı yıllarda, Ankara Radyosunda, "Evin Saati" adlı bir programda, günlük tıp ve sağlık konularında, zaman zaman onları da aşacak biçimde ilginç konuşmalar yapardı her hafta. Halkın anlayacağı biçimde, yani bir sohbet havası içinde, ama hekimliğin ciddiliğini de sürdürerek konulara girip çıkardı. Sonra, kitaplaştırdı da bu konuşmalarını. İlgiyle izlenirdi bunlar, bir yeni yetme de olsam, kaçırmazdım ben de.

Dr. Galip Ataç, ülkemizde öncülerden biridir bu alanda.

Bugün de böylesi konuşmalar yapılıyor mu?

O radyo dönemi pek gerilerde kaldı; televizyon üstelik renkli olarak hemen hemen her evin demirbaş eşyasından artık. Onunla, tıbbın insanların önüne açtığı olanaklar, sağlık sorunları ve bilimsel çözüm yolları, yığınlara, canlı ve ilginç programlar

halinde götürüldüğünde, pek olumlu etkileri olacağına inanırım.

Buna, konuları en yalın biçimde açıklayan bir tıp ve sağlık dergisini, hele hele çok önemli konulardaki aydınlatıcı kitap ve kitapçıkları da ekleyebilirsiniz. Örneğin, bir Erdal Atabek'in -o güzelim-yazılarıyla yaptıklarını, daha geniş çapta örgütleyip kitlelere götürmeyi kastediyorum.

Ne o, halkın sağlık sorununu bunlara mı indiriyorum?

Asla! Ama bu da var...

Tıbbın ve hekimin, yığınlara hitapla uyarıcılığı, günümüzde, daha da önem kazanmış bulunuyor. Neden dersenez, medyumlar, falcılar ya da üstün güçlere sahip olduklarını ileri süren bir takım kişiler, yani düpedüz şarlatanlar, kimi zaman televizyon kanallarına değin tırmanıp gizemli bir dünyanın propagandasını yapmaktadırlar. Hacıya-hocaya,

üfürükçüye, şifacıya başvuran kimi hastalarımızın sayısı bugün daha fazla. Son yıllarda, büyüsel, gizemci bir düşünce biçiminin toplumumuzda gitgide yaygınlık ve güç kazandığı söyleniyor. Sosyal gelişmenin bunalımlara düşüp giderek tıkanıdığı bir dönemde yaşadığımızı göre, olan biten garibimize gitmemeli!

19 Kasım 1993 tarihli **Cumhuriyet**'te, Prof. Dr. Özcan Köknel'in "**Medyum, Cinci, Şifacı**" adlı yazısı ile, yine aynı gazetenin 21 Aralık 1993 tarihli nüshasında, Dr. Başaran Demir'in "**Büyüsel Tedavi Arayışları Üzerine**" adlı yazısını, yerim olsaydı da olduğu gibi alabilseydim!

Özetle, uyanık olmamız gerekiyor.

Tıbbın insanlara günden güne sağladığı olanak ve aydınlığı halk kitlelerine götürmek, onları bu konuda uyarıp eğitmek de, görevlerimiz arasında. Tıp eğitiminde yöntem, elbette önemli bir konu, ama yığınları tıp alanında eğitmenin yöntemleri üzerinde de kafa yormalız.

İNSAN HAKLARI

Thomas Paine

Ederi : 76.000 TL.